

Οκνηρία και πολυπραγμοσύνη· Δύο παγίδες του διαβόλου

[Ορθοδοξία](#) / [Ορθόδοξη Ψυχοθεραπεία](#)

[Δρ Χαραλάμπης Μ. Μπούσινας, Μέγας Υμνογράφος της των Αλεξανδρέων Εκκλησίας](#)

Όσο είναι ημέρα και βλέπουμε και μπορούμε να εργασθούμε ας μην χάνουμε χρόνο, μας προτρέπει ο Κύριος μας. Η νύχτα με το σκοτάδι έρχεται σύντομα, οπότε και να θέλουμε δεν θα μπορούμε να εργασθούμε.

Τα νιάτα είναι η ημέρα που μπορούμε να αποδώσουμε παραγωγικά και να αποταμιεύσουμε για την επερχόμενη νύχτα που είναι τα γηρατειά, αν αυτά τα επιτρέψει ο Κύριός μας, ο Κύριος της ζωής και του θανάτου. Η ζωή μας όλη από άλλη οπτική γωνία είναι μιά ημέρα, ενώ ο θάνατος που αναπόφευκτα ακολουθεί είναι η νύχτα. «Έως ημέρα εστίν εργάζεσθαι· έρχεται νυξ ότε ουδείς δύναται εργάζεσθαι» (Ιωάν. θ' 4) είπε ο Χριστός μας στους μαθητές Του. Μην αμελείτε την εργασία όσο βλέπετε, όσο έχετε χρόνο και μάλιστα όχι οποιαδήποτε εργασία συμπεριλαμβανομένης της αμαρτίας, αλλά μόνο «τα έργα του Θεού».

Ο χρόνος είναι θείο δώρο. Δεν μας έδωσε ο Θεός μας μόνο τάλαντα, δηλαδή προσόντα, μας έδωσε και χρόνο για να τα αξιοποιήσουμε. Χωρίς χρόνο οποιοδήποτε τάλαντο η γνώση πάνε χαμένα. Σκεφθείτε έναν πολύ καλά διαβασμένο μαθητή να καθήσει για εξετάσεις, αλλά ο εξεταστής να του πάρει το γραπτό πριν εκείνος προφθάσει να καταγράψει όσα γνωρίζει. Όλο το προηγούμενο διάβασμά πάει χαμένο, αφού για την ανάπτυξη των γνώσεών του χρειάζεται χρόνος. Και ο χρόνος αυτός είναι δώρο του Θεού. Είναι το δώρο που μας κάνει για να του αποδείξουμε ότι είμαστε δικοί Του, ότι τον αγαπούμε και εργαζόμαστε τα έργα Του, δηλαδή, βαδίζουμε σύμφωνα με το θέλημά Του και ότι είμαστε έτοιμοι ανά πάσα στιγμή να του το αποδείξουμε.

Στην τράπεζα της ζωής μας με τη γέννησή μας ο Κύριός μας, ο ουράνιος Τραπεζίτης, μας καταθέτει ένα κεφάλαιο και οφείλουμε γι' αυτό το κεφάλαιο να του αποδώσουμε κάποια ημέρα τον αντίστοιχο τόκο. Τόκος είναι τα έργα μας και όπως το δένδρο γνωρίζεται από τους καρπούς του, έτσι και εμείς γνωρίζομαστε ότι είμαστε παιδιά του Θεού από τα έργα μας. Αυτά είναι η αγάπη, η συμπόνοια, η φιλαδελφία, το τρέξιμο στις ανάγκες των άλλων. Όσο, λοιπόν, έχουμε φως ημέρας μην το αφήσουμε να πάει χαμένο. Ας εργασθούμε, για να απολαύσουμε το φως, αλλά και να καταθέσουμε και τόκο για την επερχόμενη νύχτα, τότε που δεν θα μπορούμε να εργασθούμε και να τον πληρώσουμε. Ένας Γέροντας έλεγε στο νεαρό υποκακτικό του:

Στον κανόνα του τον καθημερινό κάνε και δυο μετάνοιες πάρα πάνω. Αυτές

αποθήκευσέ τες για τα γεράματά σου, όταν δεν θα μπορείς να σκύβεις και να ολοκληρώνεις τον κανόνα σου!

Η εργασία είναι χαρά, είναι απόλαυση, είναι υγεία! Το νοιώθουν αυτό έντονα οι νέοι μας σήμερα που είναι όχι άεργοι, δηλαδή τεμπέληδες, αλλά άνεργοι, αφού δεν υπάρχουν στον κοινωνικό μας ιστό θέσεις εργασίας για όλους. Και βλέπουμε τους άνεργους όχι μόνο να στερούνται υλικά αγαθά, αφού δεν μπορούν να τα αποκτήσουν, αλλά και να καταθλιβονται και να πάσχουν πνευματικά, γιατί η απασχόληση είναι και εργασιοθεραπεία.

Εκτός, όμως, από την ανεργία, που είναι μιά σύγχρονη κοινωνική παγίδα του διαβόλου, για την καταστροφή μας υπάρχουν οι δύο άλλες παγίδες του που είναι προαιώνιες. Τις αναφέρει ο Άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης. Αυτές είναι η αργία και η πολυπραγμοσύνη.

Η αργία, δηλαδή η τεμπελιά, είναι μισητή από το Θεό, αφού ο τεμπέλης κάθεται συνεχώς και σαπίζει σε μιά αξιοκατάκριτη απραξία, σε μιά ακηδία η ραστώνη, όπως αναφέρεται στα εκκλησιαστικά κείμενα. Η αργία είναι η εξ αριστερών παγίδα του πονηρού και γίνεται εμφανής σε όλους. Η εκ δεξιών παγίδα του είναι η πολυπραγμοσύνη, δηλαδή το μπλέξιμο των ανθρώπων σε χίλιες υποθέσεις και δουλειές, αυτές που δεν βοηθούν στην σωτηρία του, αλλά τουναντίον αποτελούν εμπόδιο της.

Η αργία, η οκνηρία είναι «μήτηρ πάσης κακίας» που σημαίνει ότι από την απραξία και την τεμπελιά προέρχονται πολλά δεινά. Ο τεμπέλης δεν επιτυγχάνει τίποτα στη ζωή του, αλλά μόνο κακό κάνει στους άλλους, αφού δεν ασχολείται με κάτι δημιουργικό, αλλά μηχανεύεται ανόητα πράγματα προκειμένου να διασκεδάσει την πλήξη και την ανία του. Δεν διοχετεύει την ενεργητικότητά του σε εργασία, αλλά εκτονώνεται συνήθως με ανόητες και επικίνδυνες εκδηλώσεις.

Δυστυχώς και πολλοί χριστιανοί, προπαντός οι νέοι, περνούν την ημέρα τους χωρίς εργασία. Περπατούν στις πλατείες και στους εμπορικούς δρόμους, συζητούν για τα διάφορα νέα, σχολιάζουν τους άλλους διαβάτες, και όταν πηγαίνουν στην εκκλησία, το κάνουν από συνήθεια. Έτσι σπαταλούν το χρόνο τους χωρίς κανένα κέρδος. Η Σοφία Σειράχ μας διδάσκει, ότι «πολλήν κακίαν εδίδαξεν η αργία» (Κεφ. 33, 28). Ο διάβολος είναι ο μέγας διδάσκαλος της πονηρίας και της κακίας. Έχει το σχολείο του και καθημερινά διδάσκει.

Επειδή, όμως, δεν επαρκεί για όλα τα μαθήματα ο ίδιος προσέλαβε βοηθό του, για να διδάσκει όσα αυτός δεν προλαβαίνει. Βοηθό του, λοιπόν, προσέλαβε την αργία. Στο σχολείο αυτό του διαβόλου οι άνθρωποι μαθαίνουν τις αμαρτίες γρήγορα και

χωρίς κόπο. Γίνονται μαθητές άξιοι να προκόψουν στο κακό, ισάξιοι του διδασκάλου τους. Μαθαίνουν πως να αμαρτάνουν με το λογισμό, επιθυμώντας με την καρδιά τους εκείνο που δεν μπορούν να κάνουν με τα έργα. «*Επιθυμίας οκνηρόν αποκτείνουσιν· ου γαρ προαιρούνται αι χείρες αυτού ποιείν τι*» (Παρ. 21, 25). Και τούτο γιατί οι οκνηροί δεν υλοποιούν τους λογισμούς, δεν τους μεταποιούν άμεσα σε κακή πράξη, αφού η οκνηρία τους δεν τους επιτρέπει να καταβάλλουν κόπο.

Η αργία και η φυγοπονία μας μουχλιάζουν, μας βρωμίζουν, μας κάνουν αρρωστιάρικους. Μας κάνουν να μοιάζουμε με το νερό, που όταν παραμένει στάσιμο βρωμίζει η με τον αέρα που δεν ανανεώνεται και σε λίγο γίνεται ανθυγιεινός. Μας κάνουν επίσης να μοιάζουμε με τους στρατιώτες που όταν μένουν άπρακτοι και αγύμναστοι, γίνονται μαλθακοί και εύκολα νικούνται.

Αν, όμως, η αργία, που είναι η γεννήτρα πολλών κακών, είναι η εξ αριστερών παγίδα που μας στήνει ο πονηρός, οι μέριμνες, οι πολλές δουλειές και υποθέσεις, που δεν γεννούν λιγότερα κακά, μας στήνουν τις εκ δεξιών παγίδες, που νομίζουμε ότι τις αποφεύγουμε με τη διαρκή ενασχόληση. Ο Χριστός, του οποίου οφείλουμε να είμαστε διαρκώς μιμητές κατά τον Παύλο που είπε: «Μιμηταί μου γίνεσθε καθώς καγώ Χριστού» (Α΄ Κορ. ια΄ 1), τόνισε, ότι εργαζόταν τα έργα του Θεού και μόνον Αυτού λέγοντας: «Εμέ δει εργάζεσθαι τα έργα του πέμψαντός με» (Ιωάν. θ΄ 4). Υπάρχουν εργασίες που δεν είναι αρεστές στο Θεό και δεν μας προάγουν στην αρετή. Οι **πολυάσχολοι, συνήθως, άνθρωποι** δεν έχουν καιρό για προσευχή, για εκκλησιασμό, για κήρυγμα, για ανάγνωση ενός ωφέλιμου βιβλίου, για μιά επίσκεψη σε έναν αναξιοπαθή συνάνθρωπό μας. Τη μια δουλειά πιάνουν, την άλλη αφήνουν. Μοιάζουν με ένα σχοινί δεμένο σε χίλιους κόμπους, που δεν πρόκειται ποτέ να λυθεί. Τους έχει δέσει με τέχνασμα ο διάβολος και τους κρατάει δεμένους και αιχμαλώτους.

Έτσι, και αν ακόμη θελήσουν αυτοί να ξεφύγουν από τα χέρια του, δεν βρίσκουν διέξοδο και πνίγονται στις υποθέσεις, στις μέριμνες, στις φροντίδες, στις οικονομικές δυσκολίες και δεν έχουν καιρό όχι να κάνουν το καλό, αλλά ούτε καν να το σκεφθούν. Έχουν πέσει χωρίς να το έχουν καταλάβει στην παγίδα του πονηρού που τους κρατάει κολλημένους στη γη. Και δεν είναι η παγίδα εμφανής, για την αποφυγή κανείς. Ο δάσκαλος διάβολος ξέρει και αυτή να τη συγκαλύπτει. Κανείς δεν πιστεύει ότι ο όμορφος κισσός που περιπλέκεται γύρω από τα δένδρα τους απομυζάει τους χυμούς και σιγά-σιγά τους ξηραίνει. Η πολυπραγμοσύνη είναι ο κισσός που μας απομυζάει τους χυμούς της ευσεβείας και της ευλαβείας που ρέουν μέσα μας.

Αλλά και αν βρεθεί λίγος χρόνος στους πολυπράγμονες ανθρώπους, αυτόν δεν τον

αφιερώνουν σε ενασχόληση με τα έργα του Θεού, γιατί το μυαλό τους αλλού ταξιδεύει. «Όπου εστί ο θησαυρός υμών, εκεί έσται και η καρδιά υμών» (Ματθ. στ´ 21) μας λέει ο Κύριος. Όπως οι μανιώδεις κυνηγοί θηράματα ονειρεύονται και όταν κοιμούνται, έτσι και όσοι καταγίνονται με πολλές υποθέσεις και φροντίδες ο νους τους τρέχει σε αυτές. Και αν βρίσκονται στην εκκλησία ο νους τους τρέχει από εδώ και από εκεί. Βρίσκονται σε διαρκή περισπασμό και ταραχή, έτσι ώστε να μην ακούν τη φωνή του Θεού-Πατέρα που θέλει να τους κατευθύνει προς τη σωτηρία.

Όταν εξιστορούμε σε κάποιο φίλο μας ένα γεγονός και εκείνος δεν μας προσέχει συνεχίζουμε να ομιλούμε για να ακούσει κάποτε. Και, ξέρετε, γιατί δεν μας ακούει; Γιατί έχει δικούς του λογισμούς που τον βασανίζουν. Όταν μας μιλάει ο Θεός και η καρδιά μας είναι γεμάτη λογισμούς και δεν έχει αφήσει κενό χώρου πως εμείς θα ακούσουμε τη φωνή του Θεού μας;

Αργία και πολυπραγμοσύνη οδηγούν τελικά στο ίδιο αποτέλεσμα. Στην καταστροφή μας. Για να την αποφύγουμε αρκεί να κατανοήσουμε το σκοπό που γεννηθήκαμε στη γη. Και αυτός δεν είναι άλλος από τη σωτηρία μας που έρχεται μέσα από την κερδοφόρα αξιοποίηση του χρόνου μας για την ωφέλεια της ψυχής μας. Την ωφέλιμη εργασία μας την τονίζει πάλιν ο Χριστός μας λέγοντας: «Ο Πατήρ μου εργάζεται έως άρτι. Καγώ εργάζομαι» (Ιωάν. ε´ 17). Αφού, λοιπόν, ο Θεός Πατέρας και ο Υιός και Λόγος Του εργάζονται συνεχώς και εμείς τα πλάσματα των χειρών Του οφείλουμε να εργαζόμαστε «έως ημέρα εστί· έρχεται γαρ νυξ ότε ουδείς δύναται εργάζεσθαι» (Ιωάν. θ´ 4). Η πνευματική μας επένδυση στα τάλαντα που ο Κύριος μας εμπιστεύθηκε είναι η καλύτερη επένδυση στο χρόνο της ζωής μας και φέρνει το μεγαλύτερο τόκο. Και πάντοτε να θυμόμαστε ότι όταν έλθει ο Κύριος, όταν έλθει η νύχτα, τότε θα είναι πολύ αργά για πνευματικές επενδύσεις.

Η ανάλωση του χρόνου μας ας είναι σε έργα αγάπης, ιεραποστολής, φιλανθρωπίας, αλλά και έργα μετανοίας, εξομολογήσεως και μετοχής μας στα μυστήρια της Εκκλησίας μας. Ο πίο πολύτιμος χρόνος μας είναι αυτός της παρούσης ζωής. Μας τον δίνει ο Θεός μας, για να κερδίσουμε τον παράδεισο η αξία του οποίου είναι ασύλληπτη. Μας δίνει ο Θεός μας χρόνο μετανοίας και εμείς είτε αδιαφορούμε είτε τον παραβλέπουμε.

Διηγούνται για έναν άρχοντα, που ήταν πολλά χρόνια γραμματέας κάποιου βασιλιά, ότι όταν έφθασε στο τέλος της ζωής του, έκλαιγε απαρηγόρητα, λέγοντας: *Αλλοίμονο σε μένα, που ξόδεψα τόσες σελίδες χαρτιού, για να γράφω τα γράμματα του βασιλιά, και δεν βρήκα λίγο καιρό, για να γράψω σε μισό φύλλο χαρτιού τις αμαρτίες μου. Αλλοίμονο! Αλλοίμονο!*».

Αυτό το «αλλοίμονο» ας μην δώσει ο Θεός να το πούμε στο δειλινό της παρούσης ζωής μας, όταν θα αρχίσει να βραδιάζει και θα ετοιμαζόμαστε για το ξημέρωμα της αβράδιαστης ημέρας. Ας εξαγοράζουμε τον καιρό μας όσο είναι ημέρα και μπορούμε να εργασθούμε «μη ως άσοφοι αλλ' ως σοφοί, ότι αι ημέραι πονηραί εισιν» (Εφεσ. ε' 15-16).

<https://bit.ly/3IVOQ0u>